

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Programma 7 juni

Werkatelier

Aanvraag EU-subsidie voor versnelde uitvoering van de
Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS)

13.00 – 17.00

Inlooplunch vanaf 12.00 uur.

Locatie: ReeHorst | Bennekomseweg 24 | 6717 LM | Ede

Begeleiding: Erik Kijne

**Moderator en Adviseur LFA methodiek
(Logical Framework Analysis)**

(PCM Group – www.PROJECTSforCHANGE.eu)

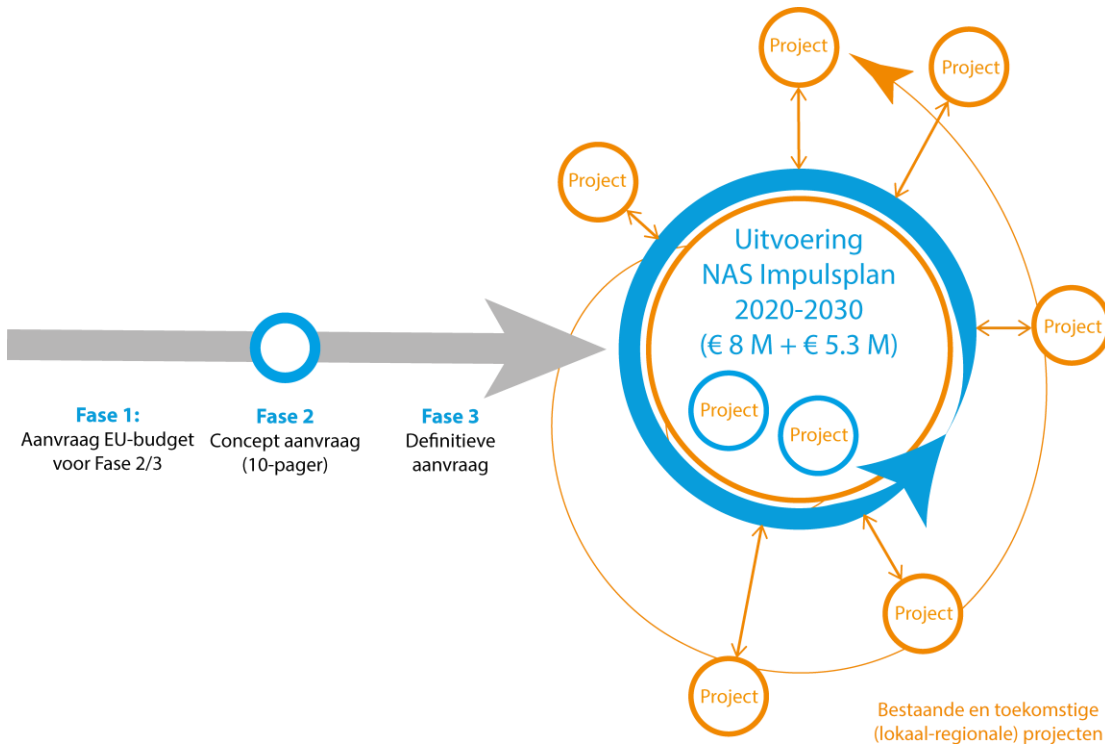
12.00 – 13.00	Inlooplunch
13.00 – 13.15	Introductie door Stef Meijs (programmamanager NAS, Ministerie IenW) - De Nationale klimaatadaptatiestrategie 2016 - Waarom deze LIFE aanvraag? - Lokaal-regionale voorbeeldprojecten
13.15 – 13.30	Introductie door Erik Kijne
13.30 – 14.00	Pitches (3 minuten) - Aanmelden via marit@climateadaptationservices.com - Zie hiervoor de criteria op de volgende pagina
14.00 – 15.00	Ronde 1: Verdieping (deelgroepen)
15.00 – 15.30	Koffiepauze
15.30 – 16.30	Ronde 2: Verbinding (deelgroepen)
16.30 – 17.00	Ronde 3: Vertaling (plenair)
17.00 – 17.15	Afsluiting
17.15 – 18.00	Borrel met hapje

Criteria voor aansluiting van projecten bij deze aanvraag voor max. 60% EU-financiering en mogelijkheid tot pitchen op 7 juni

Opstellen impulsplan voor een klimaatbestendig Nederland

Het Ministerie van IenW bereidt de aanvraag van een Europese subsidie van 8 M€ voor om de uitvoering van de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS)¹ een impuls te geven. Als deze aanvraag wordt goedgekeurd, kan gedurende 8 tot 10 jaar samengewerkt worden tussen een groot aantal partijen om Nederland klimaatbestendig te maken.

De subsidie zal dienen als katalysator voor de uitvoering van de NAS. Hiermee kunnen lokaal-regionale initiatieven/ambities/projecten op klimaatadaptatie beter met elkaar verbonden worden. Ook kunnen belangrijke obstakels effectiever weggenomen worden. Denk hierbij aan uitwisseling van kennis en ervaring tussen en met overheden, bedrijven en ngo's onderling of aan extra menskracht op klimaatadaptatie.

Voorwaarden voor verbinding van voorbeeldprojecten aan deze aanvraag

Voorbeeldprojecten kunnen tot maximaal 60% co-financiering uit de Europese subsidie ontvangen (in bovenstaande figuur: de centrale, blauwe bollen). In voorbeeldprojecten wordt ervaring opgedaan in gemeenten, provincies, regio-netwerken, waterschappen, GGD'en, veiligheidsregio's, etc. Deze nieuwe kennis en ervaring wordt ter beschikking gesteld aan andere partijen/regio's/netwerken. Om jouw lokaal-regionale of nationale project aan deze aanvraag te kunnen verbinden en zo aanspraak te maken op co-financiering, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan:

1. Duidelijke verbinding met de NAS en het uitvoeringsprogramma van de NAS (UP NAS): omdat de NAS ten grondslag ligt aan deze Europese aanvraag, moet je project duidelijk verbonden zijn aan minstens één van de zes actielijnen van de NAS:
 - a. Verhoging van het bewustzijn van de noodzaak van klimaatadaptatie;
 - b. Stimuleren van het in de praktijk brengen van klimaatadaptatie;
 - c. Benutten en uitbouwen van de kennisbasis;
 - d. Adresseren van urgente risico's;
 - e. Verankeren van klimaatadaptatie in wet- en regelgeving;
 - f. Monitoring van de voortgang en effectiviteit van het adaptatiebeleid.

Daarnaast dient je project idealiter verbonden te zijn met één of meerder urgente risico's zoals benoemd in de NAS:

- a. Meer hittestress bij mensen door extreem weer;
- b. Vaker uitval van delen van vitale en kwetsbare functies door extreem weer;
- c. Frequentere oogstschade en andere schade in de land- en tuinbouw door extreem weer;
- d. Verschuiving klimaatzones door geleidelijke klimaatverandering;

¹ Voor meer informatie: https://ruimtelijkeadaptatie.nl/publish/pages/120542/nas_rapport.pdf

e. Gezondheidsverlies, arbeidsverlies en kosten door mogelijke toename van allergieën en infecties.

en/of met de in het Uitvoeringsprogramma van de NAS genoemde speerpunten:

- a. Hittestress
- b. Infrastructuur
- c. Landbouw
- d. Natuur
- e. Gebouwde omgeving
- f. Samenwerken aan provinciale en regionale strategieën en visies.

2. Duidelijke obstakels in beeld: bij de uitvoering van de NAS gaan in de praktijk allerlei obstakels ontstaan op het gebied van:

- a. wet- en regelgeving (bijv. gebrek aan effectieve beleidsinstrumenten, tegenstrijdigheid inclusief grensoverschrijdend, niet eenduidig, etc.)
- b. financiering (bijv. ontschotting van budgetten, meekoppel mogelijkheden)
- c. kennis (bijv. toegankelijke kennis, capaciteit (inhoudelijk/middelen))
- d. eigenaarschap (bijv. onduidelijke verantwoordelijkheden, verschil van inzicht)
- e. agenda-setting. (bijv. urgentiegevoel)

In voorbeeldprojecten moet geleerd worden over hoe met deze obstakels om te gaan en op welke manier deze weg te nemen. De expertise en kennis die hiermee opgedaan wordt, wordt toegepast in andere regio's of projecten.

3. Tijdperiode en financiële omvang: je project loopt nog niet, maar is al wel gepland of in beeld. In de gehele projectperiode van 8 tot 10 jaar wordt elke 2 tot 2,5 jaar weer circa 8-10 nieuwe voorbeeldprojecten gezocht, afhankelijk van hun financiële omvang van ongeveer 1-1.5 M€ (exclusief de max. 60% EU-subsidie). Het ene voorbeeldproject kan uiteraard groter zijn dan het andere.

Selectie van voorbeeldprojecten

Naast bovengenoemde voorwaarden, maken we een evenwichtige verdeling van voorbeeldprojecten over:

- de **klimateffecten** waar de projecten zich op richten, zoals die in de NAS zijn benoemd (hitte, wateroverlast, droogte of zeespiegelstijging);
- de verbinding met de '**NAS-sectoren**' gezondheid, landbouw, natuur, bebouwde omgeving en infrastructuur, en in mindere mate energie, ICT/telecom, veiligheid en waterhuishouding.
- **Geografische spreiding** van de projecten over Nederland.
- Mate van **diversiteit van actoren** binnen een voorbeeldproject: wordt het project uitgevoerd door één partij, of is er een netwerk van partijen betrokken?
- **Aard** van het project: uitvoering, kennisontwikkeling, beleidstraject, etc.

Daarnaast is het voor een kansrijke aanvraag van belang dat van ieder voorbeeldproject helder is:

- Wat de **doelstellingen zijn** (waarom is het project noodzakelijk en voor welke specifieke doelgroep en waarom is het belangrijk voor de samenleving?);
- Op welke specifieke problematiek en hun onderlinge relaties dit project inspeelt;
- Wat de **meerwaarde** van:
 - o de Europese cofinanciering is voor het voorbeeldproject zelf.
 - o het voorbeeldproject voor het gehele project (dus: hoe verbindt het project zich met de doelstellingen van de NAS, op welke obstakels richt het zich, en gedurende welke periode wordt het uitgevoerd?)
- Hoe groot het **draagvlak** is (welke partijen) voor de uitvoering van het project binnen en buiten de eigen betrokken organisatie(s)?

Satellietprojecten

Naast voorbeeldprojecten, kunnen projecten zich ook aan deze aanvraag verbinden als 'satellietproject' (in de figuur: de omliggende, oranje bollen). Satellietprojecten dragen niet direct bij aan de doelstellingen van de NAS of richten zich niet direct op het wegnemen van knelpunten. Ze ontvangen geen co-financiering, maar zijn wel aan deze aanvraag verbonden en zitten dus dicht bij het vuur en kunnen meekijken in de keuken van andere projecten.

Pitchen op 7 juni?

Tijdens het werkatelier op 7 juni is er ruimte voor pitches. Zo kun je jouw interesse plenair over voetlicht brengen en aangeven waarom jouw project een goed voorbeeldproject zou zijn. Ook kunnen zo extra mogelijkheden ontstaan om extra (regionale) partners aan jouw project verbonden te krijgen. Voor elke pitch is 3 minuten beschikbaar. Heb je interesse? Geef dit dan door aan Marit Heinen via marit@climateadaptationservices.com.